

23.03.2018

§ 49

Esitys kaupunginhallitukselle toimivallan siirtämiseksi pilaantunutta maaperää koskevista asioista

HEL 2018-001212 T 00 01 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus tekisi ympäristöministeriölle ympäristönsuojelulain 138 §:n nojalla hakemuksen ympäristönsuojelulain (527/2014) 14 luvun mukaisen pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen liittyvän toimivallan siirtämisestä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja Etelä-Suomen aluehallintovirastolta Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimivalle Helsingin kaupungin kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle seuraavasti:

1. pilaantuneen maaperän puhdistamista ja siihen liittyvän pohjaveden puhdistamista koskevien ilmoitusten käsittely
2. pilaantuneen maaperän puhdistamista ja siihen liittyvän pohjaveden puhdistamista koskevien ympäristölupien käsittely, kun puhdistamiselle on haettava ympäristölupaa ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin kohdan 3 mukaisesti tai ympäristölupa on haettava, koska puhdistuskohteessa hyödynnetään muualta tuotua ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n 2 momentin kohdissa 12b tai 12f mainittua jätettä.
3. määräyksen antaminen maaperän pilaantuneisuuden selvittämisestä ja puhdistustarpeen arvioinnista sekä pilaantuneen maaperän puhdistamisesta lukuun ottamatta 133 §:n 3 momentissa tarkoitettuja tapauksia
4. määräyksen antaminen pohjaveden pilaantuneisuuden selvittämisestä ja puhdistustarpeen arvioinnista sekä pilaantuneen pohjaveden puhdistamisesta lukuun ottamatta 133 §:n 3 momentissa tarkoitettuja tapauksia ja kun pohjaveden pilaantuminen on seurausta maaperän pilaantumisesta

Ympäristö- ja lupajaosto esittää, että toimivallan siirtoa haettaisiin 1.1.2019 alkaen toistaiseksi voimassaolevana.

Ympäristö- ja lupajaoston perustelut esitykselle

Ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä kaivetun maa-aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle, jos puhdistaminen ei lain 4 luvun nojalla edellytä ympäristölupaa.

Ympäristöministeriö voi kunnan hakemuksesta ja kuultuaan valtion valvontaviranomaista ja valtion ympäristölupaviranomaista päättää, että pilaantunutta maaperää ja pohjavettä koskevissa ympäristönsuojelulain (527/2014) 14 luvussa tarkoitetuissa asioissa, lukuun ottamatta 133 §:n 3 momenttia, toimivaltaisena viranomaisena toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Edellytyksenä toimivallan siirtämiselle on, että kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on riittävä asiantuntemus tehtävien asianmukaiseksi hoitamiseksi ja toimivallan siirrolla voidaan parantaa toiminnan tehokkuutta tai aikaansaada tasapainoinen työnjako viranomaisten kesken. Toimivalta voidaan siirtää määräajaksi tai toistaiseksi.

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto on ollut Helsingin ympäristönsuojeluviranomainen 1.6.2017 alkaen. Siihen asti ympäristönsuojeluviranomaisena toimi ympäristölautakunta ja sen alaisena virastona ympäristökeskus. Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalvelut jatkoi ympäristökeskuksen tehtäviä 1.6.2017 alkaen, joten ympäristöpalveluilla on pitkä kokemus pilaantunutta maaperää koskevissa tutkimus- ja kunnostusasioissa.

Ympäristökeskus toimi jo ennen toimivallan ensimmäistä vuonna 2001 tapahtunutta siirtoa pilaantuneen maaperän tutkimisen ja kunnostamisen paikallisvalvojana ja antoi lausuntoja alueelliselle ympäristökeskukselle maaperän puhdistamisen lupa- ja ilmoitusasioissa. Lisäksi ympäristökeskus osallistui asiantuntijana erityisesti maankäytön muutokseen liittyvään tutkimustarpeen, tutkimusten laadun ja laajuuden sekä kunnostustarpeen ja -tavoitteiden arviointiin.

Maaperäasioiden valmistelusta huolehtii tällä hetkellä päätoimisesti kolme ympäristötarkastajaa, osalla työajastaan kaksi ympäristötarkastajaa sekä maaperä ja jätteet -tiimin esimies, joilla on viran hoitamiseen soveltuva koulutus ja 3–25 vuoden työkokemus maaperäasioissa. Ympäristöpalveluilla on myös riittävästi pohjavesiasiantuntemusta huolehtia pilaantuneen pohjaveden puhdistamista koskevista asioista silloin,

23.03.2018

kun se tapahtuu pilaantuneen maaperän kunnostuksen yhteydessä. Toimialan hallintopalveluiden lakimiesten oikeudelliset palvelut ovat myös käytettävissä. Lisätukea viranomaistoiminnalle antaa valtakunnallinen työryhmä, joka koostuu pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevien hallintopäätösten valmistelijoista, ja joka seuraa muun muassa päätösten yhdenmukaisuutta. Ympäristöpalvelut osallistuu työryhmän työskentelyyn.

Nykyisin ilmoituspäätöksiä on ollut vuosittain 15–20. Valtaosassa tapauksia ilmoituksen käsittelyaika on ollut alle 45 vuorokautta. Lisäksi ympäristökeskus on ohjeistanut ja valvonut pilaantuneiden maiden asianmukaisen kunnostamisen esimerkiksi maanrakennustöiden yhteydessä havaituissa pilaantumistapauksissa. Ympäristökeskus on tehnyt viime vuosina 100 - 300 tarkastuskäyntiä pilaantuneen maaperän kunnostuskohteisiin vuosittain. Toiminnasta on raportoitu vuosittain ympäristöministeriölle.

Ympäristökeskus on täydentänyt tiedot Helsingin alueen pilaantuneesta maaperästä valtakunnalliseen Maaperän tilan tietojärjestelmään. Lisäksi on ylläpidetty omaa puhdistettujen alueiden karttapohjaista tietokantaa. Edellä mainittujen rekistereiden ylläpito ja täydentäminen edellyttää puhdistamiskohteiden pitkäaikaista seuraamista.

Helsingin kaupungilla on käytössään myös monipuolinen sähköinen karttajärjestelmä, josta on helposti saatavilla asioiden käsittelyssä tarpeellinen tieto kuten pohjavesialueet, korkeuskäyrät, vesijohdot ja viemäröinti, maaperälajit, kiinteistöt ja rakennukset sekä omistajatiedot. Kyseistä järjestelmää voidaan tehokkaasti hyödyntää pilaantuneiden maa-ainesasioiden arvioinneissa ja päätöksenteossa.

Ympäristö- ja lupajaosto katsoo, että jaostolla on erinomaiset edellytykset ympäristönsuojelulain 14 luvussa tarkoitetun pilaantuneen maaperän puhdistamista ja siihen liittyvän pohjaveden puhdistamista koskevien asioiden käsittelyyn. Jaoston alaisuudessa toimivalla Helsingin kaupungin ympäristöpalveluilla on edellä esitettyyn viitaten riittävä asiantuntemus ja kokemus sekä tehtäväkokonaisuuteen osoitetut voimavarat.

Siten on tarkoituksenmukaista, että voimassaolevaa toimivallan siirtoa jatketaan ja lisäksi ympäristö- ja lupajaostolle siirretään toimivalta myös silloin, kun kyse on pilaantuneen pohjaveden puhdistamisesta maaperän kunnostuksen yhteydessä ja silloin kun kunnostamiselle on edellä mainituissa tapauksissa haettava ympäristölupaa.

Esittelijä

ympäristöjohtaja

23.03.2018

Esa Nikunen

Lisätiedot

Hannu Arovaara, tiimipäällikkö, puhelin: +358 9 310 32014
hannu.arovaara(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ympäristöministeriö siirsi Helsingin kaupunginhallituksen hakemukselta 29.3.2001 Uudenmaan ympäristökeskukselta toimivallan päättää ympäristönsuojelulain (86/2000) 78 §:n 2 momentin mukaisista pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevista ilmoituksista Helsingin kaupungin alueella Helsingin kaupungin ympäristölautakunnalle määräjäksi 1.6.2001–31.5.2006. Kaupunginhallituksen jatkohakemuksesta ympäristöministeriö siirsi kaikki ympäristönsuojelulain (86/2000) 12 luvussa mainittujen pilaantunutta maaperää koskevien asioiden toimivallan ympäristölautakunnalle 1.6.2006–31.12.2010. Ympäristö- ja lupajaoston nykyinen toimivalta pilaantunutta maaperää koskevissa asioissa päättyy 31.12.2018.

Kaikkiaan kunnostuksen kohteena on Helsingissä vuosittain noin 40–50 erisuuruista aluetta ja lisäksi tutkimusten ja kunnostuksen suunnittelun kohteena useita kymmeniä kohteita. Yleisimmin alueet kunnostetaan maankäytön muutosten ja uudisrakentamisen yhteydessä. Pilaantuneen maaperän tutkimus- ja kunnostustoiminta on vielä melko laajaa ja ottaen huomioon maankäytön muutosta koskevat suunnitelmat, tehtäväalue tulee säilymään vilkkaana vielä melko pitkään.

Toimivalta pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevissa asioissa on ollut siirrettynä viranhaltijalle 28.10.2003 alkaen. Tällä hetkellä toimivalta on ympäristönsuojeluyksikön päälliköllä.

Ympäristönsuojelulain 14 luvussa säädetään myös pilaantumisen selvittämismuutoksen ja puhdistamiseen määräämisestä (135 § ja 137 §). Toimivaltainen viranomaisena on lain mukaan valtion valvontaviranomainen eli elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

23.03.2018

Asia/4

Lisätiedot

Hannu Arovaara, tiimipäällikkö, puhelin: +358 9 310 32014
hannu.arovaara(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Ympäristönsuojeluyksikkö